

Сезона 2016/2017

Петак, 30. септембар 2016. године
Задужбина Илије М. Коларца у 20 часова

За авантуристе

Диригент: **Хауард Грифитс**
Солиста: **Фазил Сај**, клавир

Програм:

А. Ђорђевић: *Радост поновног сусрета*, поруџбина Београдске филхармоније

Трајање: око 20 минута

Фазил Сај: *Тишина Анадолије*, концерт за клавир и оркестар бр. 3

Тишина Анадолије
Упорност
Каденца
Елегија

Трајање: око 20 минута

Н. Римски-Корсаков: *Шехерезада*

Море и Синбадова барка
Прича кнеза Календара
Принц и принцеза
Фестивал у Багдаду

Трајање: око 45 минута

Концертмајстор: **Мирослав Павловић**

Радост поновног сусрета је дело композиторке Александре Ање Ђорђевић, настало као једна од пет поруџбина Београдске филхармоније у концертној сезони 2016/2017. Ања Ђорђевић је дипломирала композицију на ФМУ у Београду у класи Властимира Трајковића, а постдипломске студије у класи Зорана Ерића. Композовала је музику за бројне позоришне и савремене плесне представе, неколико документарних филмова, као и за многе изложбе и сличне мултимедијалне пројекте. Добитник је награде *Стеван Мокрањац* 2002. године за оперу *Нарцис и Ехо*.

О новој композицији композиторка написала: *Наслов композиције Радост поновног сусрета је једноставан и директан сажетак околности и процеса рада на партитури. Наиме, после дела Отмица Европе из 1997. године Ања Ђорђевић се посветила другим жанровима, пре свега музичком позоришту и сценској музици. Повратак симфонијској музици уследио је након позива Београдске филхармоније да напише дело за оркестар. Нова креативна енергија, али искуство и позитивна емоција спрам музичара оркестра са којима је сарађивала у својим другим пројектима учинили су да рад на овом делу носи посебну стваралачку радост.*

Музика Фазила Саја доноси аутентичан оријентални призвук јер је базирана на турском фолклору. Сај, попут Беле Бартока, користи фолклорне музичке мотиве из народне музике своје земље, као и других блискоисточних земаља. То могу бити фолклорне мелодије, ритмови, или звук турских народних инструмената у оркестарском саставу које употребљава на различите начине и обликује према својој стваралачкој поетици. Друго упориште његовог стваралаштва јесте импровизација, односно рапсодичне форме композиција које произлазе из ослобођеног, импровизационог начина мишљења. Тако његова дела обилују неправилним ритмовима, синкопирањима, поигравањима са мелодијама народних песама и плесова. Са друге стране, Сај такође у своја дела интерпретира и неке савремене музичке праксе, као што је препарирање клавира (налик на Џона Кејџа) или употреба атоналне музике. Клавирска музика чини велики део стваралаштва Фазила Саја, и он своју музику, као врсни виртоуз на овом инструменту, најчешће и изводи.

Тишина Анадолије је Сајов трећи клавирски концерт. Дело је настало 2001. године као поруџбина француског радија, и наредне године концерт су премијерно извели композитор као солиста у пратњи Француског националног оркестра. Концерт се састоји из четири става, која су програмски одређена тако да и именима наслова упућују слушаоца на атмосферу појединачних ставова, али и целог дела.

Шехерезада је симфонијска свита руског композитора Николаја Римског-Корсакова (1844-1908), члана руске композиторске групе познате као Руска петорица. Дело је настало 1888. године и чине га четири става чија тематика је базирана на *Причама из 1001 ноћи*, те је дело зато и добило назив по Шехерезади која је, према предању, приповедала те приче.

У овом делу јако добро се огледа оркестарско мајсторство Римског-Корсакова, јер је у партитури успео да споји и усагласи свој композициони стил бриљантне оркестрације и шаренолике употребе инструмената са оријенталистичким звучним мотивима којима је дело прожето и који упућују на тематику која се музиком осликава. *Шехерезада* се сматра најпознатијим делом Римског-Корсакова. Обраде овог дела чинили су многи уметници од врских балетских играча и кореографа, до енглеског бенда *Deer Purple*, а поједине теме су коришћене и у филмовима (*Мала сирена*, *Мајстор* и *Маргарита*).

Први став свите назван је *Море и Синбадова барка* чиме упућује на причу о морнару Синбаду и његовим авантурама. У другом ставу је причу о кнезу Календару композитор представио солистички третираним инструментима - првенствено виолином (која има улогу наратора у читавом делу), а затим хорном и обоом, које износе тему и њене варијације, уз транспарентну пратњу остатка оркестра. *Принц и принцеза* је назив трећег става свите, једноставне форме и сведеног звука, док се у завршном, *Фестивалу у Багдаду* понављају и преплићу мелодијски мотиви из претходних ставова, уз увођење и неколико нових.

Ана Ђорђевић*

*У сезони 2016-17, Београдска филхармонија пружа прилику одабраним младим музиколозима да писањем програмских коментара обогате своју стручну праксу.